

# Laqi bicing kowang

臺灣原住民族16族語言學習故事繪本

小王子

-賽德克語-





Mmteru knkawas mu ciida, lnlunung mu riyung bbuyu lmiqu baro  
ma quyu paru. Nii sa kingal pnatis saso kndusan mu.



六歲的時候，我對叢林和蟒蛇充滿了想像。這是我人生的第一幅畫。



Spqita mu rudan seediq ka saso nii, ma slingun mu ka dheya, ye  
namu ini kiicu mesa ku ? Lux knkingal dheya smiling yaku, maanu  
kcugun namu ka bunuh ? Kiya ka asi mu ptasi ka saso na truma di.



我把畫拿給大人看，問他們會不會感到害怕。結果每個人都反問我，帽子有什麼好怕的呢？於是只好把它的內部畫出來。



Kanna rudan seediq hmkerui yaku iya patis saso uka dndungus na, bleyaq slluhe kari dame, patis smepu ma patis ddheran niqan dungus na. So kiya bobo na wada ku malix slluhe matis saso, kika musa ku slluhe mgeriq sapah skiya, kiya ka mkela ku mgeriq sapah skiya di.



大人叫我不要畫這些沒用的圖，好好學習英文、數學、地理這些有用的科目。所以我後來沒有成為畫家，而是去學開飛機，成為飛行員。



Berah mmteru knkawas , mnoda ku tuting dheran bbnagui Sahala.  
Wada naqah sapah mu skiya, wada munaq slmeun ka sapah skiya mu  
di. Keeman ciida, taqi ku bbnaqui hiya, ini ku kela, mgrebu so kusun,  
niqan kingal seediq tmutui yaku. Kingal laqi rmengo yaku : “dyagi  
ku matis kingal saso miric.”



六年前，我在撒哈拉沙漠發生了意外。飛機故障了，我只能想辦法自己修理。晚上我睡在沙漠裡，沒想到，第二天早上，竟然有人把我叫醒。有個小朋友對我說：「幫我畫隻羊。」



Ini ku patis tntexan saso miric ka yaku, kiya asi ku patis tgkinal saso, mrengo ka laqi kiya : “uxe” ! Uxe ku kingal quyu paru niqan kingal dapa utux paru nbuyas na, snkuxul ku kingal miric.” Mune egu ku matis, heya ini qqaras. Mteeyux ku smmalu sapah mu skiya, kiya asi ku mmhemuc matis saso kulu sbege mu heya, ma gaga kulu truma hii ka miric kesun mu, mqaras ba riyung heya mangal.



我<sup>也</sup>從<sup>來</sup>沒<sup>有</sup>畫<sup>過</sup>羊<sup>，</sup>只<sup>好</sup>又<sup>畫</sup>了<sup>我</sup>的<sup>第一</sup>幅<sup>畫</sup>，結果<sup>他</sup>說<sup>：</sup>「不<sup>行</sup>！我<sup>不要</sup>肚<sup>子</sup>裡<sup>有一</sup>頭<sup>大象</sup>的<sup>蟒</sup>蛇<sup>，</sup>我要<sup>一隻</sup>羊<sup>。」我</sup>畫<sup>了</sup>幾<sup>次</sup>，他<sup>都</sup>不<sup>滿</sup>意<sup>。我</sup>急<sup>著</sup>修<sup>飛</sup>機<sup>，</sup>所以亂畫<sup>了</sup>個<sup>箱</sup>子<sup>給</sup>他<sup>，跟</sup>他<sup>說</sup>羊<sup>就在</sup>裡<sup>面</sup>，沒<sup>想到</sup>他<sup>很</sup>滿<sup>意</sup>。



Laqi nii ini ba pntena, bobo na kiya kesun mu Laqi biciq na Kowang. Bobo na mkela ku di, Laqi biciq Kowang nii ge pneeya kingal tnalang Pgerah biciq theya, tnalang Pgerah kiya mntena hari knbiciq hnyegan na. Anisi, pgkela ku rudan seediq ka laqi nii, uka ani kingal rudan seediq tehei kari mu. Kiya ka bobo na pgkela ku seediq laqi nii, Laqi biciq Kowang nii pneeyah pgerah biciq B612, pgerah biciq nii qntaan knkawas 1909. Rudan seediq asi ka kndalax patis smepu kulaun daha dungus bobo dheran.



這小孩是個很特別的人，後來我都稱呼他為小王子。我後來才知道，小王子是從一個很遠的小星球來的，那個星球比他的身體大不了多少。但是當我這樣跟大人介紹他的時候，沒人相信我說的話。所以後來都告訴別人，小王子是來自**B612**小行星，這個小行星是在**1909**年被觀測到的。大人們只能從數字來瞭解世界的意义。



Laqi biciq Kowang qmlahang riyung kklegan sudu menaq pngerah tnalang na. Mntexan, alang pngerah icin, niqan kingal seediq mbseurx, wada cmhungi kmaro rehak qhuni paru, wada so smiicu ndaan na.



小王子對他行星球上的各種植物很小心。有一次，別的星球上，有個懶惰的人忘了清理掉大樹的種子，造成了可怕的後果。



Wada mu dyagun matis saso miric, wada mekan rehak qhuni paru, nii qrasun na. Anisi naqah kuxul na, ye na uxe puqun phepah baraqla ka miric. Slingun ku na, ye maha qmlahan naq phepah baraqla ka pako na ini puqi miric. Ini ku gdema smmalu sapah mu skiya, kesun mu cmiyuk ka heya : “pako na phepah baraqla uka ani tikuh dungus na, niku ini gdema, iya ku yahi smgila ooda uka dndungus.”



我<sup>也</sup>幫<sup>他</sup>畫<sup>的</sup>羊<sup>也</sup>，可以<sup>吃</sup>掉<sup>大</sup>樹<sup>種</sup>子<sup>也</sup>，這<sup>讓</sup>他<sup>很</sup>開<sup>心</sup>。但是他<sup>也</sup>擔<sup>心</sup>，羊<sup>會</sup>不<sup>會</sup>吃<sup>掉</sup>玫瑰<sup>花</sup>。他<sup>問</sup>我<sup>也</sup>，玫瑰<sup>花</sup>的刺<sup>能</sup>不<sup>能</sup>保護<sup>它</sup>不<sup>被</sup>羊<sup>吃</sup>掉<sup>也</sup>。我<sup>忙</sup>著<sup>修</sup>飛<sup>機</sup>，就<sup>跟</sup>他<sup>說</sup>：「玫瑰<sup>花</sup>的刺<sup>一</sup>點<sup>都</sup>沒有<sup>也</sup>，我<sup>有</sup>正<sup>事</sup>要<sup>忙</sup>，不要<sup>拿</sup>這種<sup>不</sup>重要的事<sup>來</sup>煩<sup>我</sup>。」



Naqah riyung kuxul na ma mrengo : “netun niqan seediq menaq Hsien mang pngerah baro, smkuxul kingal ba phepah baraql, ano ba pngerah taan na, maha mqaras riyung lnlungan na di. Anisi netun miric musa mekan phepah baraql do, heya do, so hari wada asi pehing kanna ka pngerah di, so su hari mesa uka dndungus na !!” Naqah kuxul mu ma moxul mu ka Laqi biciq Kowang sgualu mu, sdayo mu matis saso miric na ma spatis mu kingal gemuk quwaq miric na.



他難過地說：「如果有人在千萬顆星星中，愛上了那一朵獨一無二的玫瑰花，他光是看著那些星星，就會感到無比幸福。但是如果羊跑去把那朵花吃了，對他來說，就好像所有的星星一下子全部熄滅了，你竟然覺得這不重要！」我難過地抱著小王子安慰他，幫他的羊畫了一個嘴罩。

(編譯註：Hsien mang 為日文借詞。)



Pngerah baro na Laqi biciq Kowang, niqan kingal phepah baraqq. Heya dmayo smkesik kddiyan, bbilun na kanna rehak qhuni paru, kmaro bbuyu puniq. Biciq bbuyu puniq na, ini huwa duhun su balung. Keeman do bungan na gagi qmlahang phepah na baraqq.



小王子的星球上，住著一株玫瑰花。他每天幫忙打掃星球，拔掉大樹的種子，清理火山。他的火山很小，可以用來煎蛋。到了晚上他會用玻璃罩保護玫瑰花。



Uxe menaq alang pngerah na do, htiyan na cmuwaq qsiya ka phepah baraq, ma gmukan na kulu gagi ma htiyan na mesa : “swaye ta da.” Cmiyuk hey a ka phepah baraq : “swaye ta, psai icin ka gemuk nii di, uxe ku di. Netun ku so pgkela plale, ini huwa meyah mkkesa heyi mu ka kui uban. Ini ku kiicu camac lmiyu uri, niqan ku kukuh uri.” Skgulan na musa ka Laqi biciq Kowang, bale ba miicu ku qmita hey a tslusuq doriq.



要離開星球時，他幫玫瑰花澆水，罩上玻璃罩，跟她說：「珍重再見。」花兒跟他说：「再見了。把罩子放一邊吧，我不想用它了。如果我想認識蝴蝶，就得忍受毛毛蟲爬在身上。我也不怕野獸，我可是有爪子呢。」她催促小王子離開，其實是害怕他看到她流眼淚的樣子。



Snhii ku Laqi biciq Kowang sntama hbaro qbheni therui meyah qduriq. Egu ndaan na karac pngerah biciq, mnetun hbaro seediq so smhulis.



我相信小王子是利用一群候鳥遷徙的機會跑出來的。他路過很多個小星球，遇見各種有趣的人。



Tgkingal karac pngerah ge, niqan kingal Kowang rudan menaq hiya. Bobo na meyah hiya ka Laqi biciq Kowang, Kowang rudan dumoi Laqi biciq Kowang menaq karac pngerah. Ini tehei kari na Kowang rudan ka Laqi biciq Kowang. kraman uxe menaq hiya, kiya ka smkagun heya ka Kowang rudan di.



第一個星球上住著一個國王。小王子到了以後，國王就命令他留在星球上。小王子不理他，準備離開那裡，於是國王就命令他離開。



Tgdaha karac pngerah ge niqan kingal seediq pkuuro hiya. Heya mesa angal baga su irin tmelung baga su narac. Bobo na smnegun kari na ka Laqi biciq Kowang, mesa ka heyas. "mhue su tmapaq baga, bale ba thmuku su yaku."



第二個星球上住著一個愛慕虛榮的人。他請小王子用左邊的手碰一下右邊的手。小王子照做以後，他就說：「謝謝你的掌聲，你真的很崇拜我。」



Tgteru karac pngerah niqan kingal seediq sake taru , snddian mimah sino. Mimah sino hatan pchungi sika na , ado msika mimah sino kddian klaali.



第三個星球住著一個酒鬼，整天喝酒。他喝酒是因為想要遺忘。他想遺忘他的羞恥，因為他覺得整天喝酒很可恥。

(編譯註：sake taru 為日文借詞。)



Tgsepac karac pngerah niqan kingal seediq gnbarui. Heya kddian smepu ma smepu pila na. Ini paalix smepu pngerah karac baro, mesa nheya kanna pngerah gaga.



第四個星球住著一個生意人。他整天在數數和計帳。他不停地算著天上的星星，說那些星星都是他的。



Tgrima kara pngerah ge niqan kingal seediq hmiru ledax. Keeman pldexan na eluw klaali, phengun na da mgrebu. Ado biciq karac pngerah, ini beyo mgeriq, kiya kingal ali mntena kingal ba snpegan patis hidu qndisan na. Seediq pledax ma mahun ledax klaali, mqraqin riyung.



第五個星球住著一個點燈的人。每天晚上他把路燈點上，早上再熄滅它。由於星球很小，又轉得很快，所以那裡的一天只有一分鐘這麼長。點燈人就辛苦地不斷點燈、熄燈。



Tgmmteru kara pngerah ge niqan seediq kesun Hakase matis dheran, yayung ma lmiqu. Patis gaga ptasun mllamu ngayan alang, so ka ngayan lmiqu ma yayung. Mesa ka hey : “kesun seediq Hakase matis ddheran, yayung ma lmiqu, hey ini patis so tnunais ba muudis, heyano matis ini ppriyux so ka lmiqu ma rcilung.” Mbahang kari na hey ka Laqi biciq Kowang, phepah tnunais ba kndusan na, naqah ba kuxul na.



第六個星球住著一個地理學家。他的書裡記錄了很多地方的名稱，包括山和河流的名字。他說：「地理學家不記錄短暫出現的事物，只記錄不會改變的山和海洋。」小王子聽到他說，花是短暫出現的事物，感到很擔心。

(編譯註：Hakase 為日文借詞。)



Laqi biciq Kowang dehuk tgmpitu kara pngerah kiya kesun bobo dheran. Kiya ge kingal rmabang paru kara pngerah, hiya ga niqan kingal kbekui maxal kingal Kowang, mpitu hsien Hakase gaga meniq hini, mngari kmxalan bang seediq mbbari, mpitu kmxalan kbekui bang seediq saketaru , mteru hsien bang seediq pkuuro, kanna maha hari daha kbequi hsien bang seediq rudan. Berah smmalu denki seediq, bobo dheran asi ka niqan mspatun kmxalan mmteru bang seediq mkela hmiru denki , kiya dhekun na hmiru keeman.



小王到的第七個星球是地球。那是——個很大的星球，在那個星球上住著一百一十一位國王，七千個地理學家，九十萬個生意人，七百萬個酒鬼，三億個愛慕虛榮的人，一共大約有二十億個大人。在人們發明電力之前，地球需要有四十六萬個點燈人才能維持夜晚的照明。

(編譯註：hsien , Hakase , bang , saketaru , denki 均為日文借詞。)



Hani dehuk bobo dheran ta Laqi biciq Kowang , mnetun kingal quyu mttanah bbnaqui hiya. Mrengo heyka quyu kiya, mesa : “Netun kingal ali, lmngelung su riyung karac pngerah su, ini huwa dyagun sumu.”



小王子剛到地球時，在沙漠裡遇到一條金色的蛇。那條蛇對他說：「如果有一天你非常想念你的星球，我可以幫你。」



Wada na daun kanna ddheran bbnaqui di, ma mhit i bale dehuk alang niqan seediq di. Laqi biciq Kowang nii qmita kingal qnalang phepah, skului paru ini eyah kanna kari na di. Hiya niqan rima Hsien phepah baraq, mntena kanna ka hnyegan daha. Lmngelung ka Laqi biciq Kowang nii ma mesa : “Hmili kunaq ano kingal nii phepah baraq, mntena hnyegan daha, niqan ku phepah baraq ma teru bbuyu puniq, anisi kanna nii uka brahan smmalu yaku Laqi Kowang paru. Lmngelung ma, lmngelung , heya tlqerak bobo sudu ma lmingis di.



他ㄩ穿越了整個沙ㄙ漠，才終於到了有人居住的地方。小王子ㄊ看到一個花園，嚇得說不出話來。那裡竟然有五千朵玫瑰花，全都很長得一樣。小王子ㄊ想：「我以為我的玫瑰花是獨一無二的，沒想到她很平凡，我擁有那朵花，和三座火山，但是這一切並沒辦法讓我成為一個偉大的王子。」想著想著，他就趴在草地上哭了起来。

(編譯註：Hsien 為日文借詞。)



So nii meyah tkriyak ka lqebuh di. Mrengo ka Laqi biciq Kowang : “Aguh thiki ku mtheyaq, naqah riyung kuxul mu.” Mrengo ka lqebuh : “uxe ku ptheyaq isu, anu ini ku slhai na. Yaku uri, isu ge laqi rseno biciq, Isu uri, yaku uri kingal ku ba lqebuh bale, netun saku slhayun, maha ta mmaangal ma mmkela. Yaku uri, maha su muruh ba, isu uri, maha ku muruh ba.”



這時侯狐狸出現了。小王子說：「來陪我玩吧，我現在好傷心。」狐狸說：「我不能跟你玩，我還沒有被馴服。對我來說，你只是一個普通的小男孩，對你來說，我也只是一隻普通的狐狸。如果你馴服了我，我們就會互相需要。對我來說，你將會成為獨一無二的，對你來說，我也會成為獨一無二的。」



Laqi biciq Kowang mrengo : “ini baka ali mu, mkmosa ku mkela hbaro hari dangi mu.” Mrengo ka lqebuh : “seediq saya uka ali daha musa mkela animmaanu. Ano ba usa sapah brigan mari tikuh qyqeya snalu. Uka ba sapah brigan dangi bobo dheran, kiya uka dangi seediq . ” Laqi biciq Kowang kddiyan musa mita lqebuh nii, wada na slhayun ka lqebuh di.



小王子說：「我沒有足夠的時間，我想要去多認識一些朋友。」  
狐狸說：「現在的人不再有時間去瞭解任何事情。他們總是到商店去買一些現成的東西。可是世界上沒有商店是在賣朋友的，所以人們就不再擁有朋友。」小王子每天在固定的时间去看狐狸，就这样，他驯服了狐狸。



Dehuk ali daha mswae , lqebuh maha qmita texan phepah baraqt na gaga qnalan phepah. Laqi biciq Kowang bobo mnosa texan qmita phepah baraqt, wada ba ini pntena lnlungan na di . Heya rnagun daha mesa : “yamu ini ba pntena phepah mu baraqt, uka ba seediq snluhe yamu, uka ba seediq dmayo yamu. Phepah mu baraqt, ani bale kingal ba heyat, rmabang bale kragun kanna namu. Blequn mu bale cmuwaq qsiya ma bungan mu gemuk gagit, lmuwan mu qui hei na, bleyaq ta mbahang kari na, heyat ge phepah mu baraqt.”



離別的時候到了，狐狸要他去花園裡再看一次玫瑰花。小王子再一次看到玫瑰花以後，心裡有了完全不同感覺。他對他們說：「你們一點也不像我的玫瑰花，沒有人馴服過你們，沒有人為你們付出。我的玫瑰花，雖然只是一朵，就比你們全部更重要。我為她細心灌溉，為她蓋上玻璃罩，為她除去身上的毛蟲，靜靜聽她說話，她是我的玫瑰花。」



Msuwae Laqi biciq Kowang dahan ka lqebuh , lqebuh rmengo heya : “suwae ta da, bale ba rmabang kragun ge, uxet ta taan doriq, taan ta kcahun ta. Ado su ba mdrumuc qmlahan phepah baraq su, kiya rmabang kragun .”



小王子跟狐狸道別，狐狸對他說：「再見了，真正重要的東西，用眼睛是看不到的，只有用心才能看到。正因為你把時間投注在你的玫瑰花上，所以她才變得如此重要。」



Kleeluw ku mhedu mbahang kari na Laqi biciq Kowang ciida, ali tgsepac mnetun ku ooda naqah, ciida qsiya mu kingal ba celiq nngali di wada mu qdeun mimah uri. Yaku ma Laqi biciq Kowang suupu miyan mkkesa ddheran bbnaqui, musa skadi kingal beling qsiya. Mkkesa miyan, kndudun mkuun di, tkriya ka pngerah karac di.



當我聽小王子說完這一路上的故事時，是我發生意外的第八天，那時我的最後一滴水也喝完了。小王子和我一起走在沙漠裡，我們要去尋找一口井。走著走著，天色漸暗，星出來了。



Qmita karac baro ka Laqi biciq Kowang, ma rmengo yaku ka hey : “mbtunux riyung ka pngerah karac, ado niqan kingal phepah gaga karac baro ini ta qtai.” Thmuku tunux na qmita bbnaqui buun idas ma mrengo : “mbtunux riyung bbnaqui, ado niqan kingal beling qsiya muxi na hiya.” Mkkesa miyan, mhit di dasan di ma slayun miyan kingal beling qsiya.



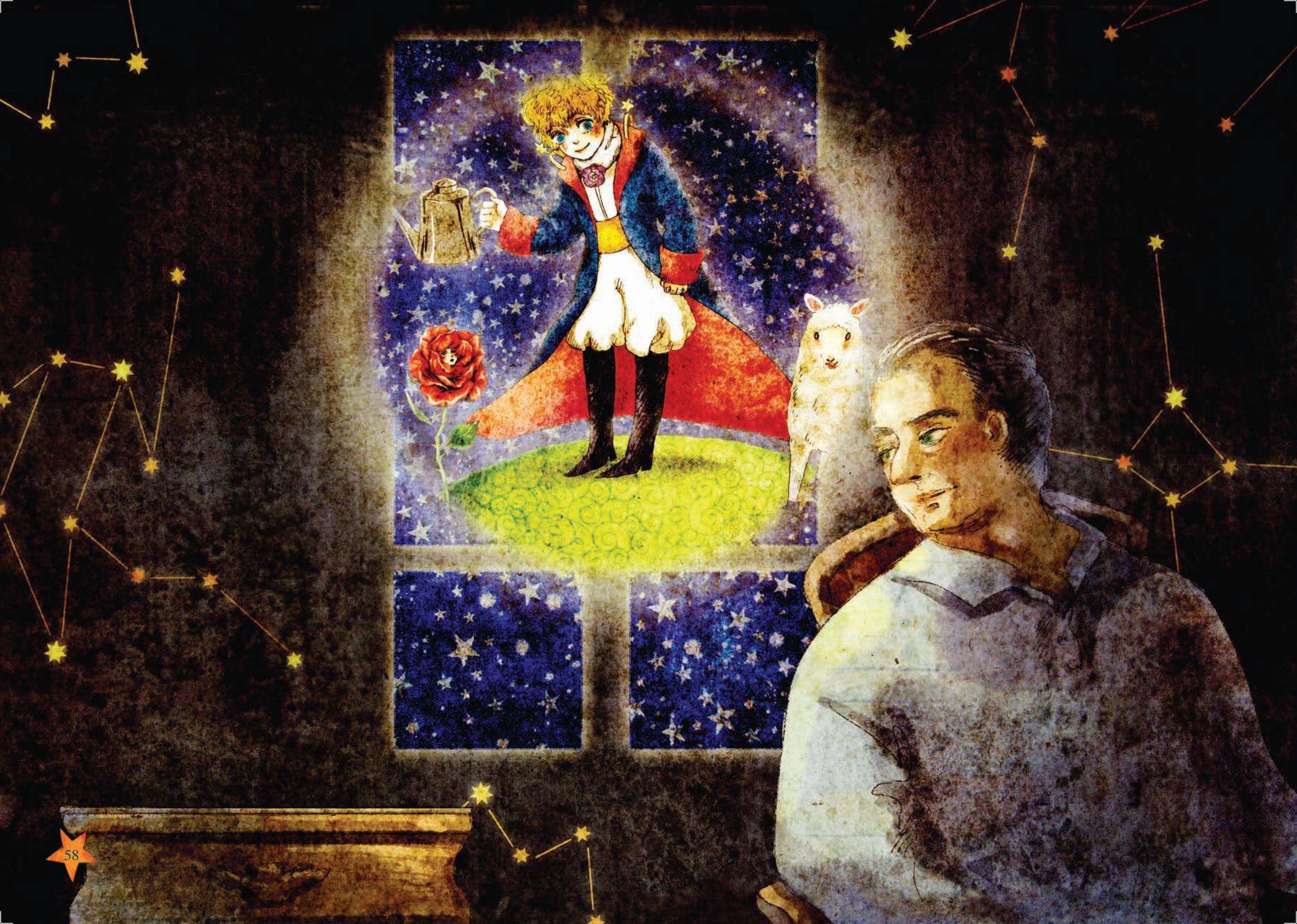
小王子抬頭看天空，然後對我說：「星星是很美的，因為上面有一朵我們看不見的花。」他又低下頭看著月光照著的沙漠，說：「沙漠是很美的，因為某個角落裡，藏著一口井。」我們繼續走著，終於在天亮時發現了水井。



Keeman ciida kingal knkawas yahun na menaq bobo dheran ka Laqi biciq Kowang. Heya kraman ali nii maha alang pngerah na. Yaku ncuun mu qtaan gaga mprengo daha ka quyu mttanah hiya. Keeman di, klaun mu Laqi biciq Kowang wada naq ssaan na di.



那天晚上，是小王子到達地球滿一年的時候。他準備利用這個特別的時間回去，我隱約看見他和那條金黃色的蛇在講話。夜晚來臨，我知道小王子赴約去了。



Wada mmteru knkawas di, ini mu qtai Laqi biciq Kowang di.  
Lnlungun mu kari na mhti rmengo yaku : “keeman, qmita su karac  
baro, ado ku menaq kingal pngerah baro, ado ku mhulis kndalax  
pngerah baro, so kiya, so hari ga mhulis kanna pngerah. Pngerah su  
ge pngerah mhulis.“



六年<sup>的</sup>時<sup>間</sup>過<sup>去了</sup>，我再也沒有看見過小王子。我記得他最後跟<sup>我說的</sup>話是這樣：「夜裡，當你望著天空時，因為我住在其中一顆星星上，因為我在那顆星星上笑著，那麼對你來說，彷彿所有的星星都在笑。你所擁有的星星，就是會笑的星星。」

Dangi mu qmita yaku dungan, mqaras muudis ku meyah kbberih alang mu pngerah, anisi naqah kuxul mu ka yaku. Yaku dnyagan mu matis gemuk quwaq miric na Laqi biciq Kowang, anisi wada mu chungiun matis habic na. Ani so kenu uka brahan na pusa gemuk quwaq miric na. Lmngelung ku klaali, ye uxe puqun miric phepah mu ki di ho ? Uncuun ku lmngelung, keeman do Laqi biciq Kowang gmukan na gagi qmlahang phepah na,blequn na qmlahang ka miric na uri. So ku nii lmngelung ku, kanna pngerah smhue mhulis yaku di. Uncuun ku lmngelung dungan, netun na chungiun gmemuk gagi ka phepah, maha naqah bale di. So nii lnlulung mu, kanna pngerah karac baro maha mslusuq kanna di.



我的朋友們再次看到我，都對我能活著回來感到幸運，然而我的内心其實很悲傷。我曾經幫小王子的羊畫過嘴罩，但是我忘了幫他畫上皮帶。他怎樣也無法幫羊戴上嘴罩。我心裡常常想，那隻羊會不會把花吃了呢？有時候我會想，小王子每天晚上都會用玻璃罩把花保護好，他也一定會把羊管好。這麼一想，所有星星就對我溫柔地笑了。有時候我又會覺得，萬一他哪天疏忽了，忘了蓋玻璃罩，那就可就慘了。想到這裡，天上的星星全部都化成了淚珠。

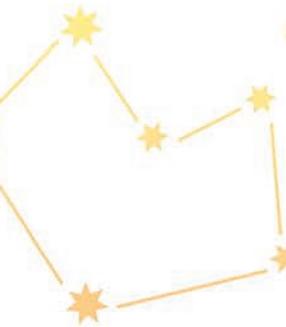


So yamu mntena namu smkuxul Laqi biciq Kowang, gaga theya pngerah baro, niqan kingal miric ini ta klai, netun na puqun phepah, netun na ini puqi, kanna ani mmaanu bobo dheran uxe pntena di. Qita kara baro kanna namu, lnlungi ye wada puqun miric ka phepah di, ye ini ? So nii maha namu taan maha ba ini pntena kanna di.



對你們這些同樣喜歡小王子的人來說，在某個遙遠的星球上，有一隻我們並不認識的小羊，牠或許吃了玫瑰花，或許沒有，世界的一切都會因此變得完全不同。請大家抬頭看著天空，心裡想著，小羊究竟吃了花，還是沒有吃了花？這時候你們就會發發現，一切都變得不同了。





發行機關：原住民族委員會

執行單位：原住民族語言研究發展中心

監 製：劉宇陽

總 編 輯：Yedda Palemeq

族語翻譯：曾瑞琳  
Temi Nawi

美術編輯：周楷樺

責任編輯：阿洛·牡卓兒  
Ado moco'

排 版：張原博

法文原著：安托萬·德·聖-埃克蘇佩里  
Antoine de Saint-Exupéry

I S B N : 000-000-000-000-0

原住民族委員會版權所有 © 2015

